

Danckert Krohns stiftelse

Åsane Byggmesterforretning har restaurert det fredede bygget Danckert Krohns stiftelse i Bergen sentrum.

Ole Harald Dale
redaksjon@bygg.no

Byggherre er Etat for Utbygging i Bergen kommune. Arkitekt er Arkitektskap, mens Åsane Byggmesterforretning har utført restaurering i en generalentreprise. Erstad & Lekven Bergen har hatt byggeledelse.

Bygget har to etasjer over bakken og delvis krypkjeller. Samlet areal er på cirka 1.300 kvadratmeter, mens total investeringsramme er på 197 millioner kroner. Byggestart var i september 2021 og restaureringen ble fullført i april i år.

Danckert Krohns stiftelse ble bygget i 1789 og er oppkalt etter byggherren Danckert Danckertsen Krohn, en av Bergens rikeste kjøpmenn.

Bygget ble fredet i 1929 og overtatt av Bergen kommune i 1971. Samme år ble et tilbygg som rommer en kafe bygd. Hovedbygget brukes til kulturformål.

Råte og levninger i grunnen

Prosjektleder Lars Inge Olsen i Åsane Byggmesterforretning forteller at det meste av arbeidet har gått greit.

– Noen utfordringer hadde vi. Vi fant levninger i grunnen. Det lå tidligere en kirkegård på tomten, tilknyttet St Jørgens Hospital for spedalske (som ligger på den andre siden av Kong Oscars gate). Hodeskaller og skjeletter er nå hos Universitetet i Bergen, sier Olsen.

Prosjekt- og anleggsleder Christian Fernandez Hovland i

Åsane Byggmesterforretning sier at det var mye råte i konstruksjonen.

– Vi måtte skjære bort en god del og erstatte det. Konstruksjonen er sprayet med Boracol for å fjerne mit, sier Hovland.

Olsen sier at varetilgang, blant annet av bjørkefiner, var krevende på grunn av krigen i Ukraina.

Stort eierskap til prosjektet

Avdelingsleder Johnny Berg i avdeling for Kultur-, helse og flerbruksbygg i Etat for Utbygging i Bergen kommune sier at kommunen ønsker å fremheve et særskilt godt samarbeidsklima både med Åsane Byggmesterforretning, deres solide håndverkere og alle underleverandører som har bidratt til å restaurere og gjenskape dette praktbygget.

– Både utførende og rådgivere har hatt et stort eierskap til prosjektet. Videre ønsker vi som byggherre å rette en stor takk til brukerne av bygget, som i en krevende prosess i midlertidige lokaler har vært utrolig tålmodig med alle utsettelse som har oppstått, sier Berg.

Bevare så mye som mulig

Arkitekt og tidligere daglig leder Christian Ebbesen i Arkitektskap forteller at det hele tiden har vært et overordnet mål å bevare så mye som mulig av den senbarokke praktbygningen, og dens arkitektoniske kvaliteter.

– Underveis i arbeidet, etter hvert som man fjernet materialer fra den store ombyggingen i 1970, ble det klart at det som var bevart av den opprinnelige bygningen var

Plassen på sørsiden av bygget.

Glaserne takpanner av tegl.

i dårligere forfatning enn forventet. Særlig var omfanget av råte og borebilleangrep i trevirke betydelig. I praksis har dette ført til at alle bærende konstruksjoner har måttet forsterkes og utbedres. Videre er bygningen nå bedre isolert for å redusere energiforbruket. Det er også gjort tiltak for å bedre lydisolering, sier Ebbesen.

Han sier at til grunn for materialvalg og fargesetting innvendig, har man tatt utgangspunkt i bygningens egen historie.

– I første etasje har vi tatt ut-

gangspunkt i de nesten 200 årene bygningen ble benyttet til bolig for enslige. Gjennom denne epoken har værelsene i sidefløyene endret overflater, farger, tapeter med videre etter hvert som beboere har gått bort og nye flyttet inn. Her har vi med hjelp av Anne Ytterdal og hennes team fra Universitetet i Stavanger kartlagt alle historiske lag av farger og tapeter, og latt oss inspirere av dette når vi har valgt hvordan værelsene er fargesatt. Her er alle værelsene forskjellige. I tillegg til værelsene var det opprinnelig to

Restaurert hoveddør.

felleskjøkken og to finstuer. I de gamle kjøkkenene er tømmerveggene malt med linoljemaling, tilsvarende som i korridorene, mens de gamle finstuene har fått historiske tapeter. I første etasje er det i tillegg til linoljemaling og tapeter med lim-

fargetrykk også benyttet historisk eggoljetempra-maling på de gamle tømmerveggene som er eksponert. I flere værelser er det gjenskap sjablongmaling som har vært i værelsene tidligere. Andre etasje var opprinnelig kun tørkeloft, boder og

FAKTA

Sted: Bergen sentrum

Prosjekttype: Antikvarisk restaurering

Total investeringsramme: 197 millioner kroner

Bruttoareal: Cirka 1.300 kvadratmeter

Byggherre: Etat for Utbygging, Bergen kommune

Generalentreprenør: Åsane Byggmesterforretning

Byggeledelse: Erstad & Lekven Bergen

Arkitekt: Arkitektskap

Rådgivere: RIB, RIBfy, RIBr, RIM, miljøtekniske grunnundersøkelser: WSP | RIE: Asplan Viak | RIV: Ingenia

Underentreprenører og leverandører: Brannetting:

Damsgård Brannsikring | Innredning: Idema | Rent tørt

bygg: RTBC | Løfteplattform: Cibes Lift Norge | Elektriker:

Kjell Hansen Elektro | Ventilasjon: KM Ventilasjon | Lås &

Beslag: Låssenteret | Maler og gulvlegger: K. Eliassen |

Rehab av dører og vinduer: Minde Snekkeri | Betongarbeider:

Lekven Bygg og Eiendom | Murer: Aastvedt | Grunn-

arbeid: Sartor Drange | Smed: Johs Sælen & Sønn | Rør og

sprinkler: Vestheim | Gartner: Jans Hageservice | Dører og

trelast: Neumann | Sperr og laft: Solberg Sagbruk

Stort bed, plen og plattform på vestsiden av bygget.

Både gulv, vegger og himling er av tre.

Noen rom har restaurert tapet.

muligens noen kvistrom. Her har vi valgt et noe moderne uttrykk med finerplater og trepaneler, kombinert med enkelte eldre overflater, sier Ebbesen.

Han sier at den største utfordringen har vært å finne løsninger som ivaretar dagens krav til konstruksjoner og bæreevne, samtidig som den opprinnelige bygningen kan bevares i så stor grad som mulig og innpasse komplekse tekniske installasjoner på en måte som ikke svekker opplevelsen av den historiske bygningen.

Jekket opp bygget

Oppvarming skjer med radiatorer og er basert på tre borehull ned til 200 og 250 meter. Ventilasjon er balansert og har med varmegjenvinning. Kjøling skjer via ventilasjon.

Tomten ligger på østsiden av Kong Oscars gate i Bergen sentrum. Grunnen består av Bergensmorene. Det er bygget en ny krypkjeller under av deler av bygget. Grunnet store setningsskader ble deler av byggets nordfløy jekket opp cirka 60 centimeter.

Cirka 70 prosent av utvendig trepanel måtte skiftes. Vinduer er restaurert og alle tekniske installasjoner er nye. Inntak av luft til ventilasjon er formet som skorsteiner.

En løfteplattform har gjort andre etasje tilgjengelig for bevegelseshemmede. Handikapforbundet har vært på besøk og var fornøyd, ifølge Hovland.

Han sier at prosjektet har gitt tømmerne i Åsane Byggmesterforretning stor økning i kompetanse.

– Våre medarbeidere har fått ny kompetanse om blant annet fredete bygg, punktvis oppjekking og Bergenslaft, sier Hovland.

Hestesko

Bygget har utforming som en hestesko. Bærende konstruksjon er av tømmer. Taket har glaserte svarte panner av tegl. Fasadene har hvit liggende trepanel. Gulvene er dels gjenbrukt og dels fornyet med planker av furu. Innervegger er i laft. Noen er kledd med panel eller bjørkefiner. Himlinger i er stor grad av tre. Noen rom har fått lyd-dempende flåter. Noen dører er restaurert, andre er nye. Uteområdene har skiferheller, grus, bed, plen og regnbed. På byggets vestsida er det bygget en plattform for dans og underholdning.

Da byggeaktiviteten var på topp var cirka 25 personer med, 15 av dem fra Åsane Byggmesterforretning.

Rådgivende ingeniør VVS-teknikk ingenia

ingenia@ingenia.no – 22 93 68 80 – ingenia.no

wsp

**WSP HAR VÆRT
RÅDGIVERE PÅ**

MILJØ / MILJØTEKNISKE GRUNN-
UNDERSØKELSER / BRANNTTEKNIKK /
BYGGETEKNIKK / BYGNINGSFYSIKK

wsp.com

MALER- OG GULVARBEIDER er utført av oss

TLF 9063 4528 / TLF 9305 6563

firmapost@gulvbelegg.no

Plassbygde skap med tredører.

Vegger av trepanel.

Generalentreprenør
for Danckert Krohns stiftelse

A photograph of a two-story white wooden house with a dark grey tiled roof. The house has multiple windows and a central entrance door. The roof features several chimneys and dormer windows. The house is set in a courtyard with a paved area and some landscaping.

AABF
ÅSANE BYGGMESTER

www.aabf.no